ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 14ης Σεπτεμβρίου 2000 *

1. Με την προσφυγή που άσκησε στις 12 Νοεμβρίου 1999, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να καταδικάσει την Πορτογαλική Δημοκρατία διότι παρέβη ορισμένες υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, πρόκειται για υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ [1]· από το άρθρο 14 της οδηγίας 78/176/ΕΟΚ [2], όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 83/29/ΕΟΚ [3]· από το άρθρο 16 της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ [4]· από το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ [5]· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 82/176/ΕΟΚ [6]· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 83/513/ΕΟΚ [7]· από το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 84/156/ΕΟΚ [8]· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 84/491/ΕΟΚ [9], και από το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ [10], όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 90/415/ΕΟΚ [11], με τη μορφή που δόθηκε στις διατάξεις αυτές με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ [12].

2. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/692

«κάθε τρία χρόνια, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή πληροφορίες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μέσω μιας τομεακής έκθεσης η οποία καλύπτει και τις άλλες σχετικές κοινοτικές οδηγίες. Η έκθεση αυτή καταρτίζεται βάσει ερωτηματολογίου ή σχεδιαγράμματος το οποίο καταρτίζει η Επιτροπή με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ. Το ερωτηματολόγιο ή το σχεδιάγραμμα αυτό

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

1 — Οδηγία του Συμβουλίου της 4ης Μαΐου 1976 περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 138).

2 — Οδηγία του Συμβουλίου της 20ής Φεβρουαρίου 1978 περί των αποβλήτων που προέρχονται από τη βιομηχανία διοξειδίου του τιτανίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 154).

3 — Οδηγία του Συμβουλίου της 24ης Ιανουαρίου 1983 για την τροποποίηση της οδηγίας 78/176/ΕΟΚ (ΕΕ L 32, σ. 28).

4 — Οδηγία του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1978 περί της ποιότητος των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 172).

5 — Οδηγία του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1979 περί προστασίας των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 240).

6 — Οδηγία του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1982 περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρόλυσης των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων (ΕΕ L 81, σ. 29).

7 — Οδηγία του Συμβουλίου της 26ης Σεπτεμβρίου 1983 για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου (ΕΕ L 291, σ. 1).

8 — Οδηγία του Συμβουλίου της 8ης Μαρτίου 1984 για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρόλυσης των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων (ΕΕ L 74, σ. 49).

9 — Οδηγία του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 1984 σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου (ΕΕ L 274, σ. 11).

10 — Οδηγία του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1986 σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ (ΕΕ L 181, σ. 16).

11 — Οδηγία του Συμβουλίου της 27ης Ιουλίου 1990 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ (ΕΕ L 219, σ. 49).

12 — Οδηγία του Συμβουλίου της 23ης Δεκεμβρίου 1991 για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον (ΕΕ L 377, σ. 48).

αποστέλλεται στα κράτη μέλη έξι μήνες πριν από την έναρξη της περιόδου που καλύπτει η έκθεση. Η έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή εντός εννέα μηνών από τη λήξη της τριετίας την οποία καλύπτει.

Η πρώτη έκθεση καλύπτει την περίοδο από 1993 μέχρι και 1995.

Εντός εννέα μηνών από την παραλαβή των εκθέσεων των κρατών μελών, η Επιτροπή δημοσιεύει μια κοινοτική έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας.»

3. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου, το κείμενο που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 1 παρεμβλήθηκε και στην οδηγία 75/440/ΕΟΚ [13], στην οποία αποτέλεσε το άρθρο 9α, και στην οδηγία 80/778/ΕΟΚ [14], στην οποία ενσωματώθηκε ως άρθρο 17α.

4. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία παρέβη επίσης τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, πρώτο εδάφιο, ΕΚ και το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ.

I — Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

5. Η Πορτογαλική Δημοκρατία θα έπρεπε να είχε αποστείλει την πρώτη έκθεσή της στην Επιτροπή το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου 1996. Δεδομένου ότι δεν το έπραξε, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 226 ΕΚ) απευθύνοντάς της, στις 30 Ιουνίου 1998, έγγραφο οχλήσεως με το οποίο την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών.

6. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση διαβίβασε στην Επιτροπή τις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών 75/440/ΕΟΚ, 79/869/ΕΟΚ [15] και 79/923/ΕΟΚ [16]. Στις συνοδευτικές επιστολές διαβεβαίωνε ότι θα απέστελλε τις υπόλοιπες εκθέσεις μόλις θα ήσαν διαθέσιμες. Οι οδηγίες αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο της προσφυγής της Επιτροπής.

7. Στη συνέχεια η Επιτροπή απηύθυνε στην Πορτογαλική Κυβέρνηση αιτιολογημένη γνώμη, στην οποία επισήμαινε ότι αυτό το κράτος μέλος εξακολουθούσε να μην έχει διαβιβάσει τις εκθέσεις που απαιτούνται σύμφωνα με τις λοιπές οδηγίες, δηλαδή τις οδηγίες 76/464, 78/176, 78/659, 80/68, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491, 86/280 και 80/778, και της έταξε προθεσμία δύο μηνών για να θέσει τέρμα στην εν λόγω παράβαση. Απαντώντας

13 — Οδηγία του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 περί της απαιτουμένης ποιότητας των υδάτων επιφάνειας που προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 80).

14 — Οδηγία του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1980 περί της ποιότητας του πόσιμου νερού (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 255).

15 — Οδηγία του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 1979 περί των μεθόδων μετρήσεως και περί της συχνότητας των δειγματοληψιών και της αναλύσεως των επιφανειακών υδάτων τα οποία προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 220).

16 — Οδηγία του Συμβουλίου της 30ής Οκτωβρίου 1979 περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 230).

στην αιτιολογημένη γνώμη, η Πορτογαλική Κυβέρνηση διαβίβασε, στις 26 Απριλίου 1999, την έκθεση που απαιτεί η οδηγία 80/778 για τα έτη 1993, 1994 και 1995. Κατά συνέπεια, η οδηγία αυτή δεν αποτελεί αντικείμενο της προσφυγής της Επιτροπής.

II — Εκτίμηση της προσφυγής

8. Η Επιτροπή δεν έλαβε καμιά άλλη έκθεση και υποστηρίζει ότι αυτή η συμπεριφορά εκ μέρους ενός κράτους μέλους την εμποδίζει να εκπληρώσει την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 91/692, η οποία συνίσταται στη δημοσίευση, εντός εννέα μηνών από την παραλαβή των εκθέσεων των κρατών μελών, εκθέσεως για την εφαρμογή κάθε οδηγίας στην Κοινότητα. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή ζητεί την καταδίκη της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

9. Προς υπεράσπισή της η Πορτογαλική Κυβέρνηση επικαλείται τις προσπάθειες που κατέβαλε στον τομέα αυτό, διαβιβάζοντας στην Επιτροπή όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, που συγκέντρωσαν οι εποπτικές υπηρεσίες του υδάτινου περιβάλλοντος για την περίοδο από το 1993 έως το 1998 σχετικά με τις ουσίες που αφορούν οι οδηγίες 76/464, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491 και 86/280. Προσθέτει ότι ένα πρόγραμμα, που θα επιτρέψει σύντομα την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 76/464 στην Πορτογαλία, βρίσκεται σε στάδιο επεξεργασίας. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι τα συλλεγέντα στοιχεία, έστω και αν δεν είναι εξαντλητικά, θα καταστήσουν δυνατή την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με τις οδηγίες αυτές.

Η έκθεση που αφορά την οδηγία 80/68 είναι σε στάδιο επεξεργασίας και θα διαβιβαστεί στην Επιτροπή μόλις θα είναι διαθέσιμη. Η οδηγία 78/176, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 83/29, ορίζει ως ρύπανση την «κατ' άμεσο ή έμμεσο τρόπο απόρριψη κάθε καταλοίπου που προκύπτει από τη διαδικασία παραγωγής διοξειδίου του τιτανίου η οποία πραγματοποιείται από τον άνθρωπο εντός ενός χώρου και η οποία επιφέρει συνέπειες που μπορούν θέσουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, να βλάψουν τους εμβίους πόρους και το οικολογικό σύστημα, να εμποδίσουν την ψυχαγωγία ή τις άλλες νόμιμες χρήσεις του χώρου περί του οποίου πρόκειται». Δεδομένου ότι δεν υφίσταται στην Πορτογαλία βιομηχανική εγκατάσταση που να παράγει τιτάνιο, είναι αδύνατο να αποδειχθεί ότι τέτοια κατάλοιπα εκχέονται ή καταβυθίζονται στη θάλασσα. Δεν διαπιστώθηκε επίσης η ύπαρξη απορρίψεων στα επιφανειακά ύδατα ή επιχειρήσεων εναποθηκεύσεως, αποθέσεως ή εκχύσεως τέτοιων καταλοίπων. Για τους λόγους αυτούς, η Πορτογαλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν είναι απαραίτητο να απαντήσει στο ερωτηματολόγιο που αφορά την οδηγία 78/176. Εντούτοις, η απάντηση στο ερωτηματολόγιο αυτό επισυνάπτεται στο υπόμνημα αντικρούσεως.

Τέλος, όσον αφορά την οδηγία 78/659, η Πορτογαλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την κατάρτιση της εκθέσεως σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας αυτής έχουν συγκεντρωθεί και αναμένεται μόνον η έγκριση, σε εθνικό επίπεδο, της κατατάξεως των υδάτων σαλμονιδών και κυπρινιδών, η οποία θα ελάμβανε χώρα κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2000. Ζητεί από το Δικα-

στήριο να αναμείνει την υποβολή των εκθέσεων μέχρι τις 30 Μαΐου, οπότε το Δικαστήριο θα μπορεί να αποφανθεί ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου.

10. Με το υπόμνημά της απαντήσεως, η Επιτροπή αντιτίθεται στο αίτημα αυτό και υποστηρίζει ότι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής της, η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν είχε διαβιβάσει τις εκθέσεις για την εφαρμογή των οδηγιών 76/464, 78/176, 78/659, 80/68, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491 και 86/280 για την περίοδο από το 1993 έως το 1995. Ζητεί επομένως από το Δικαστήριο να καταδικάσει την Πορτογαλική Δημοκρατία λόγω παραβάσεως.

11. Με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως, η Πορτογαλική Δημοκρατία επισημαίνει ότι, χάρη στις προσπάθειες που κατέβαλε για τη συγκέντρωση των στοιχείων, μπορεί τώρα να διαβιβάσει στην Επιτροπή τις εκθέσεις που απαιτούν οι διατάξεις των οδηγιών που κατηγορείται ότι παρέβη και επισυνάπτει τις εκθέσεις αυτές στα παραρτήματα I, II, III και IV. Θεωρεί συνεπώς ότι εφάρμοσε πλήρως τις οικείες οδηγίες και ότι η καθυστέρηση οφειλόταν σε διαφορετική, σε σχέση με την Επιτροπή, ερμηνεία όσον αφορά τις διατάξεις σε μια περίπτωση και, γενικώς, όσον αφορά την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και υλικών και τεχνικών μέσων. Για τους λόγους αυτούς, ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

12. Το υπόμνημα ανταπαντήσεως, με τα τέσσερα προαναφερθέντα παραρτήματα, κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 30 Μαρτίου 2000. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν παραιτήθηκε από την προσφυγή της, συμπεραίνω ότι συνεχίζει να έχει συμφέρον να διαπιστωθεί από το Δικαστήριο η παράβαση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

13. Κατά πάγια νομολογία, αφ' ης στιγμής η μεταφορά οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη δεν πραγματοποιήθηκε εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η προβαλλόμενη παράβαση πρέπει να λογίζεται ως διαπραχθείσα [17]. Στην παρούσα υπόθεση αποδείχθηκε ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν εκπλήρωσε, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι οδηγίες, τις οποίες αναφέρει η Επιτροπή στην προσφυγή της.

14. Κατά πάγια επίσης νομολογία, η διάπραξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται με βάση την κατάσταση όπως αυτή παρουσιάζεται μετά το πέρας της τασσομένης με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ενώ δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο οι επελθούσες στη συνέχεια αλλαγές [18]. Σύμφωνα με όσα αποδείχθηκαν, κατά το πέρας της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν είχε διαβιβάσει την αιτούμενη πληροφορία στην Επιτροπή.

15. Όσον αφορά τα εμπόδια που συναντά ένα κράτος μέλος κατά την εφαρμογή των

17 — Αποφάσεις της 23ης Μαρτίου 1994, C-268/93, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1994, σ. I-947, σκέψη 6), και της 12ης Φεβρουαρίου 1998, C-139/97, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1998, σ. I-605, σκέψη 11).

18 — Αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 1996, C-289/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1996, σ. I-4405, σκέψη 20)· της 11ης Ιουνίου 1998, C-232/95 και C-233/95, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 1998, σ. I-3343, σκέψη 38), και της 25ης Νοεμβρίου 1998, C-214/96, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1998, σ. I-7661, σκέψη 25).

οδηγιών, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι δυσκολίες εφαρμογής που ανακύπτουν κατά τη φάση της εκτελέσεως μιας κοινοτικής πράξεως δεν είναι δυνατό να απαλλάσσουν μονομερώς ένα κράτος μέλος από την τήρηση των υποχρεώσεών του [19] και ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης του, προκειμένου να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και προθεσμιών που τάσσει μια οδηγία [20].

16. Διαφωνώ με την ερμηνεία που δίνει η Πορτογαλική Κυβέρνηση στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 78/176, για να θεωρήσει ότι απαλλάσσεται της υποχρεώσεως να διαβιβάσει οποιαδήποτε έκθεση στην Επιτροπή λόγω του ότι δεν υπάρχουν στο έδαφός της κατάλοιπα που προέρχονται από τη βιομηχανία διοξειδίου του τιτανίου. Πράγματι, το άρθρο 4 διακρίνει σαφώς μεταξύ της προηγουμένης αδείας που χορηγείται από τις αρχές του κράτους, επί του εδάφους του οποίου παρήχθησαν τα απόβλητα, και της προηγουμένης αδείας που χορηγείται από τις αρχές του κράτους, επί του εδάφους του οποίου απορρίπτονται, εναποθηκεύονται, αποτίθενται ή εκχέονται τα απόβλητα ή από το έδαφος του οποίου εκβάλλονται ή καταβυθίζονται τα απόβλητα. Κατά την άποψή μου, η επίδικη διάταξη δεσμεύει εξίσου όλα τα κράτη και, στην περίπτωση που δεν πραγματοποιήθηκε καμία από τις ενέργειες αυτές στο έδαφος ενός κράτους κατά την υπό εξέταση περίοδο, το κράτος αυτό οφείλει να επισημάνει το γεγονός αυτό στην Επιτροπή στην έκθεσή του, την κατάρτιση της οποίας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να παραλείψει.

17. Για τους προαναφερθέντες λόγους θεωρώ ότι η προσφυγή της Επιτροπής είναι βάσιμη και πρέπει το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία, παραλείποντας να διαβιβάσει στην Επιτροπή, εντός της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, πληροφορίες για την εφαρμογή των οδηγιών 76/464, 78/176, 78/659, 80/68, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491 και 86/280, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο.

III — Επί των δικαστικών εξόδων

18. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι προτείνω να γίνει δεκτή η προσφυγή της Επιτροπής, η οποία ζήτησε να καταδικαστεί η Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα, πρέπει να καταδικαστεί η Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

19 — Αποφάσεις της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 128/78, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή τόμος 1979, μέρος I, σ. 183, σκέψη 10)· της 19ης Φεβρουαρίου 1991, C-374/89, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1991, σ. I-367, σκέψη 10), και της 23ης Μαρτίου 2000, C-327/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2000, σ. I-1851, σκέψη 21).

20 — Αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 1995, C-259/94, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 1995, σ. I-1947, σκέψη 5)· της 25ης Νοεμβρίου 1998, C-214/96, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1998, σ. I-7661, σκέψη 18), και της 18ης Μαρτίου 1999, C-166/97, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 1999, σ. I-1719, σκέψη 13).

IV — Πρόταση

19. Σύμφωνα με τις προηγούμενες σκέψεις προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να διαπιστώσει ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, πρώτο εδάφιο, ΕΚ· από το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ· από το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 4ης Μαΐου 1976, περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας· από το άρθρο 14 της οδηγίας 78/176/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 1978, περί των αποβλήτων που προέρχονται από τη βιομηχανία διοξειδίου του τιτανίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 83/29/ΕΟΚ· από το άρθρο 16 της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1978, περί της ποιότητος των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων· από το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1979, περί προστασίας των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 82/176/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1982, περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρόλυσης των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 83/513/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1983, για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου· από το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 84/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαρτίου 1984, για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρόλυσης των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων· από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 84/491/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1984, σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου, και από το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε προσφάτως με την οδηγία 90/415/ΕΟΚ, ως έχουν οι διατάξεις αυτές στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1991, για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον·

2) να καταδικάσει την Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.